

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА НОТАРІАЛЬНОГО ТА ВИКОНАВЧОГО ПРОЦЕСУ І АДВОКАТУРИ

**ПЕРША МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
НОТАРІАЛЬНОГО, ЦИВІЛЬНОГО, ВИКОНАВЧОГО
ПРОЦЕСУ: ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ»**

21-22 лютого 2013 р., м. Київ

Збірник наукових статей

Інформаційний партнер конференції

Юридическая практика

Еженедельная профессиональная газета

Юриспруденція: теорія і практика

Науково-практичний журнал

Київ – 2013

УДК 347.9(082)
ББК 67.410

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Гриценко І.С., д.ю.н., декан юридичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка,
Фурса С.Я., д.ю.н., проф., завідувач кафедри нотаріального та виконавчого процесу і адвокатури КНУ імені Тараса Шевченка,
Бондарева М.В., к.ю.н., доцент,
Снідевич О.С., к.ю.н., доцент,
Бондар І.С. к.ю.н., асистент,
Кучер Т.М., к.ю.н., асистент,
Мельник І.С., к.ю.н., асистент

Відповідальна за збір матеріалів ст. лаборант кафедри **Парфило Н.М.**

Матеріали надіслані на конференцію розглянуті редакційною колегією. Текст подано в авторській редакції.

Актуальні проблеми теорії і практики нотаріального, цивільного, виконавчого процесу: їх співвідношення та взаємодія / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Я. Фурси. – К.: ЦУЛ, 2013. – 532 с.

ISBN 978-611-01-0494-4

Збірник наукових статей вчених-процесуалістів, практиків, аспірантів, здобувачів і студентів: матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої створенню на юридичному факультеті КНУ імені Тараса Шевченка кафедри нотаріального та виконавчого процесу і адвокатури (21-22 лютого 2013 р.). Висвітлюються проблеми нотаріального, цивільного та виконавчого процесу, їх співвідношення та взаємодія. Розраховано на вчених, практичних працівників, аспірантів, здобувачів, студентів.

Актуальные проблемы теории и практики нотариального, гражданского, исполнительного процесса: их соотношение и взаимодействие / Под общ. ред. д.ю.н., проф. С.Я. Фурси. – К.: ЦУЛ, 2013. – 532 с.

Сборник научных статей ученых-процессуалистов, практиков, аспирантов, соискателей и студентов: материалы Первой международной научно-практической конференции, посвященной созданию на юридическом факультете КНУ имени Тараса Шевченко кафедры нотариального и исполнительного процесса и адвокатуры (21-22 февраля 2013 г.). Освещаются проблемы нотариального, гражданского и исполнительного процесса, их соотношение и взаимодействие.

Рассчитано на ученых, практических работников, аспирантов, соискателей, студентов.

Actual problems of the theory and practice of notarial, civil and executive process: relationship and interaction / Ed. by Doctor of Law., Professor S.Y. Fursa. – K.: CUL, 2013. – 532 p.

Collection of scientific works of processualist scientist, practitioners, post graduate students, doctoral candidate and students: materials of the First International Conference dedicated to the creation of Department of notarial, executive processes and advocacy at the Law Faculty of Kyiv National Taras Shevchenko University (21-22 February 2013).. The book explores the problematic issues of the theory and practice of the notarial, civil and executive process, their relationship and interaction.

The book is intended for researchers, practitioners, post-graduate students, doctoral candidates and students.

ISBN 978-611-01-0494-4

© Фурса С.Я., 2013
© ЦУЛ, 2013

28. Васильєв С.В. До питання про співвідношення судової практики і судового прецеденту	88
29. Воробель У.В. Відкликання скарги на стадії апеляційного (касаційного) перегляду судових рішень	90
30. Гарієвська М.Б. До питання суті повноважень суду у цивільному процесі	93
31. Гетманцев О.В. Деякі питання методології науки цивільного процесуального права	94
32. Гетманцев М.О. Дослідження наукових поглядів на поняття та зміст речових доказів в цивільному судочинстві України	97
33. Євхутич І.М., Баліцька О.Ю. Процесуальний статус прокурора в цивільному судочинстві	100
34. Єрмоєнко Г.В. Інтереси і їх значення в контексті цивільного права і медіації (альтернативного способу вирішення спорів)	103
35. Єфремова Н. Развитие гражданского процессуального законодательства России в XI–XX вв.	106
36. Ізарова І.О. Дотримання розумних строків розгляду цивільних справ	109
37. Кисельова О.І. Правова сутність визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні	112
38. Кімчинська С.В. Право на судовий захист як гарантія захисту трудових прав неповнолітніх	114
39. Кінга Флага-Геружинська, Кlich А.К. Права бідних людей в цивільних провадженнях Польщі: окремі питання (The rights of the poor in Polish civil proceedings»selected issues)	117
40. Клименко Н.І., Янчук О.Ю. Щодо призначення судових експертів в цивільному судочинстві	121
41. Ковалишин О.Р. Непрямий позов в цивільному процесі	124
42. Корольов В.В. Забезпечення позову у цивільному процесі: досвід пострадянських країн	126
43. Короткий Ф.В., Станкевич Т.Б. Апеляция в гражданском судопроизводстве России: первые итоги изменений в действующем законодательстве	129
44. Кройтор В.А. Проблемы реализации принципа обязательности судебных решений в гражданском судопроизводстве Украины	132
45. Кухарев А.Е. Процессуальные аспекты толкования заветания судом	135
46. Кучер Т.М. Процедура дослідження та оцінки показань свідків як одного із засобів доказування	138
47. Лазько Г.З. Процесуальні аспекти участі адвоката у цивільному процесі	140
48. Лебедь В.В., Защита интеллектуальных прав в специализированном арбитражном суде в РФ	142
49. Лебедь К.А. Участие нотариуса в гражданском процессе Российской Федерации	147
50. Левківський Б.К. Удосконалення судового порядку стягнення аліментів на неповнолітніх дітей	144
51. Лукьянова И.Н. Правовая определенность в современном гражданском процессе России	146
52. Мінченко Р.М. Проблеми та новації касаційного провадження	148
53. Навроцька Ю.В. Повноваження суду за результатами розгляду справи у зв'язку з нововиявленими обставинами в цивільному судочинстві	150
54. Нигматдинов Р.М. Судебное правоприменение и судебное нормотворчество: где граница?	152
55. Паскар А.Л. Функції цивільних процесуальних правовідносин у механізмі цивільного процесуального регулювання	155
56. Помогалова Ю.В. Привод в системе мер противодействия злоупотреблению гражданскими процессуальными правами	158
57. Рассахатская Н.А. Актуальные вопросы оптимизации и совершенствования процессуального порядка отправления правосудия по гражданским делам	161
58. Савчин Н.М. Латентні судові помилки в цивільному судочинстві України: поняття та значення	164
59. Терновая О.А. Актуальные проблемы признания и исполнения иностранных судебных решений: российский и зарубежный опыт	167
60. Тимец М.В. Акт признания в гражданском и арбитражном процессе Российской Федерации: вопросы международного права	169
61. Угриновська О.І. Процесуальні дії суду по забезпеченню позову в цивільному процесі	171
62. Фетюхін М.В. Эффективность обеспечительных мер в арбитражном процессе РФ	174
63. Фурса С.Я., Лазько О.М. Значення огляду на місці під час здійснення цивільного судочинства	176
64. Чучкова Н.О. Договірна підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб	179

В. В. Лазарев вказує на те, що в повноваженнях органів держави (до них відносяться і судові органи) суб'єктивне право одночасно є і юридичним обов'язком. Права та обов'язки держави, її органів, посадових осіб збігаються. Вони об'єднуються терміном – повноваження [4, с. 144–147]. Отже, з визначень запропонованих вченими можна дійти до висновку про те, що вони ототожнюють права та обов'язки суду. Слід відмітити, що суб'єктивні права суду в цивільному процесі мають характерну особливість, яка на перший погляд полягає в тому, що такі права одночасно і уповноважують, і зобов'язують його до відповідної поведінки. Однак неможливо регулювати одну і ту ж дію за допомогою надання особі права та покладати на неї ідентичні обов'язки. Дійсно, право в даному випадку буде неминуче поглинатись обов'язком.

Щодо обов'язків суду в цивільному судочинстві, то вони досить різноманітні. В першу чергу, суд, як орган влади, здійснює правосуддя. Звідси конституційний обов'язок суддів – носіїв судової влади – справедливо і вчасно розглядати спори. В процесі розгляду і вирішення цивільних справ судді виконують також різнопланові обов'язки, що впливають з цивільної процесуальної форми і спрямовані на рух процесу [5, с. 82].

У законі частіше йдеться не про повноваження суду, а про права суду або його обов'язки. Як справедливо зазначає І. М. Зайцев, вчинення конкретної дії виявляється або правом, або обов'язком в залежності від двох моментів. Перш за все, враховується можливість з максимальною точністю описати в законі конкретну ситуацію, в якій доведеться діяти суду. Якщо така можливість наявна, мова, як правило, йде про відповідні обов'язки суду. Тут немає місця розсуду суду, точне і неухильне виконання припису не залежить від їх бажання і волі. Якщо ж у законі не можна детально описати ситуацію, в якій буде діяти і приймати рішення суд, йому надається певна свобода у вирішенні питань, які виникають. У таких випадках суд наділяється можливістю здійснювати певні дії. Звичайно, кожній дії передують оцінка ситуації судом, з'ясування відповідних обставин справи. Сама ж можливість, встановлена законом, є не що інше, як право вибирати одне з регламентованих дій [6, с. 74, 75].

З аналізу характеристики поняття «повноваження» можна зробити висновок, що переважна більшість вчених характеризує повноваження суду як право діяти певним способом і як обов'язок виконувати певні функції. Кожне право є одночасно і обов'язком. Виступаючи в єдності, права і обов'язки суду утворюють його повноваження.

Цілком підтримуємо позицію Д. Б. Абушенка з приводу того, що суд дійсно у певних випадках наділяється правом при здійсненні процесуальних дій [2]. Можна навести яскравий приклад із норм ЦПК України, а саме ст. 201, яка передбачає випадки у яких суд зобов'язаний зупинити провадження у справі, а ст. 202 – випадки коли суд може за заявою особи, яка бере участь у справі, а також з власної ініціативи зупинити провадження у справі [7]. Як бачимо законодавець чітко передбачив випадки, при яких здійснити таку процесуальну дію як зупинення провадження у справі є правом чи обов'язком суду. З чого можна зробити висновок про неможливість ототожнення прав суду з його обов'язками.

Список використаної літератури:

1. Козлов, А. Ф. Суд первой инстанции как субъект советского гражданского процессуального права: монограф. / А. Ф. Козлов. – Томск: Изд-во Томск. ун-та, 1983. – 165 с.
2. Абушенко, Д. Б. Судебное усмотрение в гражданском и арбитражном процессе / Д. Б. Абушенко. – М.: Норма, 2002. – 176 с.
3. Козлова, Н. В. Полномочия суда первой инстанции в искомом производстве: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Козлова Наталья Владимировна. – Саратов, 2000. – 161 л.
4. Общая теория права и государства / под ред. В. В. Лазарева. – М.: Юрист, 1994. – 360 с.
5. Савельева, Т. А. Судебная власть в гражданском процессе: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Савельева Татьяна Алексеевна. – Саратов, 1996. – 181 л.
6. Зайцев, И. М. Процессуальные функции гражданского судопроизводства / И. М. Зайцев. – Саратов: СГУ, 1990. – 138 с.
7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.

Гетманцев Олександр Валентинович,
кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри правосуддя
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

ДЕЯКІ ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Розвиток сучасної науки цивільного процесуального права характеризується активізацією наукових досліджень зумовлених відповідними законодавчими реформами в сфері цивільного судочинства, розширенням і ускладненням об'єктів наукового аналізу, необхідністю розробки нових концептуальних положень, які дають відповіді на актуальні питання, що виникають в теорії цивільного процесуального права, в правозастосовній діяльності судів загальної юрисдикції, а також формування нових

наукових знань і відповідей на ключові питання науки цивільного процесуального права. Будь-яка науково-пізнавальна діяльність з необхідністю передбачає використання певних загальних і спеціальних підходів до вивчення правового явища, визначення шляхів його пізнання, використання методів дослідження. Відомо, що наукове пізнання неможливе лише за допомогою одного універсального методу. Будь-яке наукове дослідження завжди супроводжується використанням пізнавальної методології. Важливість методологічного рівня дослідження, як наукового інструмента пізнання, полягає в формуванні цілеспрямованого і свідомого характеру наукової діяльності, яка дає можливість досягти достовірного наукового результату шляхом використання наукових методів.

Методологічного підходу дослідження вимагає і діюче цивільне процесуальне законодавство, оскільки рівень сучасної законотворчої техніки викликає безліч дорікань. При розробці законодавства використовується обмежена кількість методів юридичного дослідження [6, с.3]. Певного методологічного підходу вимагає і аналіз судової практики з питань правозастосування, оскільки чимало зауважень висловлюються саме стосовно діяльності судів загальної юрисдикції при розгляді та вирішенні цивільних справ.

З іншої сторони, в монографічних, дисертаційних дослідженнях, публікаціях, робиться посилання на методологічні основи дослідження, але часто це зводиться до певного переліку методів наукового пошуку, не завжди правильно розкривається їх зміст та призначення, відсутні підходи і форми їх застосування [7, с.6]. У кандидатських і докторських дисертаціях у розділі «методологічні основи дослідження» зазначається про використання загальнонаукових, філософських, спеціальних методів дослідження, в стислій формі характеризуються отриманні результати. При цьому, у самому змісті дисертації у більшості випадків відсутні посилання на методи дослідження. Відсутні у дослідників єдині підходи у назві методів наукового дослідження, їх використання, отождолення їх із засобами, підходами, принципами наукового пізнання. Основна причина – це відсутність системних методологічних розробок у науці цивільного процесуального права щодо системи методів, меж їх використання, порядку вибору того чи іншого методу. Їх наявність має не лише гносеологічне та онтологічне, але й практичне значення, оскільки достовірність, обґрунтованість та об'єктивність наукового пошуку і конкретні рекомендації для юристів (вчених і практиків) залежать від рівня і ступеня розробленості методологічних аспектів тієї чи іншої проблеми та юридичної науки в цілому [8, с.7]. Отже, питання методології науки цивільного процесуального права набувають актуальності та вимагають власного наукового пізнання.

Питанням, які присвячені дослідженню науково-теоретичних аспектів поняття та особливостей методології та окремих методів в українській науці цивільного процесуального права на рівні системного, комплексного дослідження не здійснювалося. Переважно в науці цивільного процесуального права використовуються досягнення представників загальної теорії права, філософії права, соціології права, серед яких можна виділити С.С. Алексєєва, Г.С. Батигіна, М.І. Брагінського, В.В. Вітрянського, Д.О. Керімова, А.А. Козловського, М.І. Козюбру, В.В. Лазарева, М.М. Марченко, О.М. Новикова, Д.О. Новикова, П.М. Рабіновича, О.Ф. Скакуна, В.М. Сирих, М.М. Тарасова та інших, які внесли вагомий внесок в розвиток теорії методології юридичної науки.

Серед процесуалістів можна назвати Н.І. Авдеєнко, М.М. Зубовича, В.В. Комарова, Д.Я. Малешина, І.Р. Медведєва, І.В. Решетнікову, Т.В. Сахнову, М.Х. Хутиз, Н.А. Чечіну, Д.М. Чечот, О.В. Ціхотською та інших. В працях названих вчених розглянуто лише окремі питання методології, розкрито зміст окремих методів.

Загалом, можна констатувати, що методологічні проблеми науки цивільного процесуального права розроблені достатньо слабо. Це в свою чергу вимагає активізації наукових досліджень питань поняття методології, систематизації методів дослідження, розкриття змісту окремих методів науки.

Отже, метою статті є аналіз теоретичних основ методології науки цивільного процесуального права, розкриття її змісту та поняття, а також характеристика її значення в дослідженні правових явищ, що складають об'єкт і предмет науки цивільного процесуального права.

Наука цивільного процесуального права в своїй основі має величезний науково-теоретичний і прикладний потенціал сформований у результаті наукових досліджень. Тому, в загальному вигляді науку цивільного процесуального права можна поділити на дві діалектично взаємопов'язані, але з певною долею диференціації частини: змістовну, яка уособлює в собі результати наукових досліджень сформованих у вигляді системи знань, концепцій, теорій, понятійно-категоріального апарату, практичного досвіду і пізнавальну, яка передбачає систему методів наукового пізнання використання яких сприяє доповненню, уточненню існуючих знань, а також створює необхідні методологічні основи формуванню нових знань стосовно тих правових явищ, які вивчаються і досліджуються даною наукою. Останню частину в науці характеризують таким поняттям як методологія, хоча на наш погляд, вона повинна поєднувати як змістовну так і пізнавальну частини науки. У даному випадку формування будь-яких нових теоретичних знань, результатів не можливе без планування процесу дослідження який ґрунтується на попередніх наукових результатах. І навпаки, без пізнавальної частини науки не може збагачуватися її змістовна частина.

Так чи інакше, будь яке наукове дослідження повинно розпочинатися з визначення власної методології дослідження. Слід погодитися з Г.С. Батигіним, що методологія – це техніка отримання знань [1, с.16], яка на наш погляд включає певний порядок аргументації та оформлення досягнутих результатів. Науковий пошук здійснюється методично, за певними правилами [9, с.102]. При аналізі того чи іншого питання автори виходять з різних передумов, використовують різні способи і відповідно отримують

ють неоднакові результати. Різноманітність точок зору, безумовно, розвиває та збагачує науку, однак це ускладнює проведення законодавчих змін в умовах поширення діаметрально протилежних поглядів не лише на порядок їх здійснення, а й на сутність предмета реформування. Причина різних поглядів в більшості випадків полягає в різних методах, які застосовуються автором [6, с.6-7]. До цього слід додати об'єктивний процес зміни методологічної основи дослідження, пов'язаний з появою нових методів, зміною змісту існуючих.

Термін «методологія» має давньогрецьке походження, в перекладі «методос», що означає «шлях пізнання, дослідження». Сучасні трактування методології, які пропонуються філософами, соціологами, теоретиками права, представниками різних галузевих наук досить різноманітні. Здійснити їх більш менш детальний аналіз можливо лише на рівні окремого монографічного дослідження. Як зазначає Д.А. Керімов «зверненням до інтенсивної розробки проблеми методології, є характерним майже для всіх галузей знань» [4, с. 60]. Не є винятком і наука цивільного процесуального права, і це зумовлено потребами більш глибокого пізнання правових явищ, які постійно ускладнюються та потребами пізнати саму себе в процесі поступового і закономірного розвитку. Основні напрямки пізнання права можна звести до трьох важливих питань гносеології права: 1) що пізнається в праві?; 2) як пізнається право? 3) для чого пізнається право? Відповіді на ці питання визначає саме сукупність праворозуміння [5, с.26]. З певною долею інтерпретації можна визначити такі напрямки пізнання права, як: процес створення права; процес пізнання права; процес застосування права. Останнє має важливе значення для методології процесуальних наук з точки зору апробації права, його практичної життєздатності. Здійснення такого наукового пізнання можливе лише шляхом використання «методів пізнання».

Отже, методологію науки цивільного процесуального права можна в узагальненій формі визначити як вчення про методи пізнання даної галузі права і, як сукупність методів науки цивільного процесуального права. Такий підхід у розумінні методології є дещо традиційним в теорії права, філософії права, галузевих науках. Хоча сучасні дослідники в поняття методології більший акцент спрямовують на філософську, світоглядну основу, тому не випадково в наукових дослідженнях в останні роки досить поширеним стало використання філософських, соціологічних методів пізнання. Це не дань певної моди, а об'єктивна необхідність, зумовлена розширенням об'єкту та предмета наукового пізнання, ускладненням досліджуваних явищ, що в свою чергу вимагає від науковця використання більш ширшого інструментарію, тобто все більшої сукупності засобів пізнання правових явищ, процесів. З іншої сторони, не потрібно проводити філософікацію спеціальних наукових методів. Їх використання можливе в органічному зв'язку з філософськими методами, оскільки на їх основі може бути забезпечена ефективність використання загальнонаукових, приватно-наукових і спеціально-наукових методів дослідження. Філософські, або як їх називають загально-філософські методи, є універсальними методологічними засобами пізнання не лише права, а й інших природних, суспільних явищ. Тому, їх використання дає можливість формувати загальні підходи до вивчення права, пов'язавши їх з іншими явищами природного, суспільного життя, законами правильного мислення і таким чином це відіграє безпосередню методологічну роль у виборі та подальшому використанні методів галузевої науки, які виступають вже інструментом конкретизації, деталізації, консолідації, диференціації тощо, відповідно до особливостей об'єкта галузевої науки, специфіки методів галузі. Такий процес повинен розглядатися як взаємо доповнення досягнутими результатами. Прикладом такого «співробітництва» є використання філософських методів науки цивільного процесуального права в розкритті змісту і значення понять та категорій, які вживаються у нормах цивільного процесуального законодавства. Так наприклад, у статті 1 цивільного процесуального кодексу України, в якості завдань цивільного судочинства закріплена категорія «справедливість» судового розгляду та вирішення цивільної справи, а її розуміння було можливим лише із застосуванням філософських методів пізнання. Але філософське розуміння не могло повністю розкрити сутність і завдання цивільного судочинства без наповнення категорії «справедливість» процесуально-правовим змістом. Як результат, справедливість набула одночасно як філософського, так і правового змісту, які були оформлені у вигляді її складових елементів [3].

Отже, методологія науки повинна органічно поєднувати філософські методи і методи галузевої науки. Особливістю є те, що філософські методи використовуються наукою цивільного процесуального права вже «в готовому» вигляді. Власні методи наука одночасно як застосовує, так і вивчає їх зміст, особливості, порядок і межі застосування. Такий процес знаходиться в постійній динаміці і супроводжується появою нових методів дослідження. Нехтування наукою цивільного процесуального права своєю інструментарієм може призвести до штучного створення вже існуючих проблем або відтворення проблем, які вже давно мають своє вирішення, або до невміння ставити і вирішувати нові проблеми. Отже, в центрі методології науки цивільного процесуального права повинні знаходитися питання і про самі методи та їх систему.

Будь-який метод характеризується пізнавальною сутністю, змістом якої є перш за все, процес розумового мислення заснований на законах формальної логіки. Такий розумовий процес повинен мати наукову форму і науковий зміст, тобто включати аналіз існуючої проблеми, критичні положення, формування нового знання та його пояснення. Розвиток комп'ютерних технологій, удосконалення технічних засобів фіксації результатів людської діяльності дає можливість використовувати їх досягнення в науково-пізнавальній діяльності. У майбутньому це призведе до появи нових методів наукового пізнання, певної реорганізації існуючих.

Взагалі, процес пізнання (дослідження) в науці цивільного процесуального права можна визначити як логічно-побудовану розумову діяльність, що відбувається в науково-пояснювальній формі, спрямовану на об'єкт науки цивільного процесуального права з метою удосконалення існуючих чи отримання нових знань, засновану на використанні філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання, оформлених в наукових працях дослідника. Для формування чітких, аргументованих та обґрунтованих висновків потрібно дотримуватися методики і техніки дослідження. Зазвичай, методи наукового пізнання не повинні замінити наукові здібності дослідника, його творчий підхід. Вони повинні слугувати інструментом їх практичного втілення, бути орієнтиром наукового мислення, допомагати не здійснювати помилок або досягати хибних результатів.

Отже, наука цивільного процесуального права здійснюючи пізнавальну функцію, використовує методи наукового пізнання з метою удосконалення, подальшого розвитку існуючих знань, а також формування нових знань щодо правових явищ, процесів тощо, які становлять об'єкт і предмет науки цивільного процесуального права. Вчення про методи, а саме їх поняття, зміст, види, межі застосування, завдання які можуть бути досягнуті за їх допомогою тощо складають основу методології наукового дослідження.

Методологія науки цивільного процесуального права – це сукупність самостійних за своїм змістом і межами застосування, об'єктивно зумовлених і взаємодіючих методів наукового пізнання, які використовуються для дослідження об'єктів, які входять в предмет науки цивільного процесуального права для отримання нових знань, удосконалення і доповнення існуючих з метою підвищення ефективності та значення науки в цілому.

Методологія здійснює аналіз не лише об'єктів предмета науки цивільного процесуального права, а й вивчає існуючі методи науки, з метою наділити дослідника-науковця необхідним інструментарієм наукового пізнання. У цьому проявляється значення методології науки цивільного процесуального права.

Список використаної літератури:

1. Батыгин Г.С. Лекции по методологии онтологических исследований: Учебник для студентов гуманитарных вузов и аспирантов / Г.С. Батыгин – 2-е изд. – М.: РУДН, 2008. – 368 с.
2. Zubovitch M.M. Ціннісний аспект методології гражданської процесуальної науки // Сибірський Юридический Вестник. – 2004. – №3.-[Електронний ресурс]; / М.М. Зубович. Режим доступу: <http://www.law.edu.ru/doc/document.asp?docID>
3. Сакара Н.Ю. Проблема доступності правосуддя у цивільних справах: монографія / Н.Ю. Сакара – Х., 2010. – 256 с.
4. Керимов Д.А. Методология права: предмет, функции, проблемы философии права / Д.А. Керимов – 4-е изд. – М.: Изд-во СГУ, 2008. – 521 с.
5. Козловський А.А. Право як пізнання: Вступ до гносеології права / А.А. Козловський – Чернівці: Рута, 1999. – 295 с.
6. Малешин Д.Я. Методология гражданского процессуального права / Д.Я. Малешин – М.: Статут, 2010. – 208 с.
7. Медведев И.П. О науке гражданского процесса: эссе; Ответственность сторон за ложные объяснения в суде: научное исследование / И.П. Медведев – М.: Волтерс Клувер, 2006. – 304 с.
8. Рабінович П.М. Методологія правознавства: проблеми плюралізації // Вісник Академії правових наук України / П.М. Рабінович – 1995. – № 3. – с. 81-88.
9. Ушаков Е.В. Введение в философию и методологию науки: Учебник / Е.В. Ушаков. – М.: КНОРУС, 2008. – 592 с.
10. Цихотский А.В. Методология науки гражданского процессуального права: понятие и содержание / Цихотский А.В. // Проблемы эффективности правосудия по гражданским делам. – Новосибирск, 1997. – с. 160-122.

Гетманцев Максим Олександрович,
асистент кафедри правосуддя
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

ДОСЛІДЖЕННЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ НА ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Визначальне значення для справедливого, неупередженого і своєчасного розгляду та вирішення цивільної справи в суді має процес збирання, формування, дослідження та оцінки доказів, поданих до суду сторонами та іншими заінтересованими у справі особами. При цьому від правильного визначення ключових у цьому процесі понять інколи залежить і правосудність ухваленого рішення. У зв'язку з цим актуальності набуває необхідність теоретичного дослідження та детального аналізу поняття, змісту та призначення речових доказів у цивільному судочинстві України.

У теорії доказування речові докази характеризуються як «німі свідки», що, так би мовити, «не мають можливості» навмисно спотворювати відображені на них сліди суспільних відносин, врегульованих правом.